C/2024/1570

5.3.2024

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Ungdomarnas roll i landsbygdsutvecklingen

(yttrande på eget initiativ)

(C/2024/1570)

Föredragande: **Nicoletta MERLO**

Beslut av EESK:s plenarförsamling	25.1.2023
Rättslig grund	Artikel 52.2 i arbetsordningen
	Yttrande på eget initiativ
Ansvarig sektion	Jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö
Antagande av sektionen	22.11.2023
Antagande vid plenarsessionen	14.12.2023
Plenarsession nr	583
Resultat av omröstningen	
(för/emot/nedlagda röster)	193/0/1

1. **Slutsatser och rekommendationer**

1.1 Europa behöver ungdomarnas vision, engagemang och deltagande för att bygga en bättre framtid för alla. Landsbygden spelar en mycket viktig roll för den ekonomiska och sociala sammanhållningen. Det är av avgörande betydelse att säkerställa likabehandling och ett fullständigt deltagande av ungdomar i både landsbygds- och stadsmiljöer.

1.2 Heltäckande verktyg måste tas fram för att samla in detaljerade data om den del av befolkningen på landsbygden som utgörs av ungdomar, deras samhällsengagemang och deras behov. Investeringar i forskning och analys av disaggregerade data är avgörande för genomförandet av riktade investeringar, strategier och tjänster. I detta avseende välkomnar Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) inrättandet av EU:s observationsorgan för landsbygden och uppmuntrar ett fokus på insamling av data med inriktning på ungdomar och utbyte av god praxis.

1.3 Kommittén betonar vikten av att anta holistiska och sektorsöverskridande strategier som inbegriper landsbygdssäkring och EU:s ungdomstest för att säkerställa att verkningsfulla politiska åtgärder på EU-nivå genomförs under lång tid.

1.4 För att göra landsbygdsområdena mer attraktiva för ungdomar är det absolut nödvändigt att det finns god tillgång till offentliga och kommersiella tjänster och ungdomstjänster, arbetstillfällen och utbildning av hög kvalitet, digital och fysisk infrastruktur, kollektivtrafik, fritidsaktiviteter och ungdomsklubbar.

1.5 Initiativ som landsbygdspakten ([1]) och åtgärder som är inriktade på ungdomar (bl.a. allmän och yrkesinriktad utbildning, idrott och volontärverksamhet), EU-program som Erasmus+, Europeiska solidaritetskårens program ([2]) och LEADER/LLU ([3]) samt ungdomsledda initiativ och projekt spelar en avgörande roll för att stärka ungdomar egenmakt och öka deras engagemang i landsbygdsutvecklingen.

1.6 Vi anser att det är mycket viktigt att främja deltagandebaserade vägar för generationsskifte och för en mer inkluderande och flerpartsbaserad styrningsmodell med deltagande av ungdomsorganisationer, det organiserade civila samhället och politiska beslutsfattare och där man erkänner de nya sätt på vilka ungdomar engagerar sig genom teknik och sociala medier.

([1]) https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/rural-pact_en
([2]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/IP_21_5402
([3]) https://ec.europa.eu/enrd/leader-clld_en.html

1.7 För att stimulera en hållbar ekonomi på landsbygden är det mycket viktigt att erbjuda arbetstillfällen av hög kvalitet med stabila och konkurrenskraftiga kontrakt, tillfredsställande socialt skydd och stöd till entreprenörskap. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt unga som varken arbetar eller studerar, kvinnor, personer med funktionsnedsättning, utsatta individer och marginaliserade befolkningsgrupper. För att främja rättvis konkurrens, upprätthålla arbetstagarnas rättigheter och skapa lika villkor anser EESK att det är nödvändigt att utöka och stärka kollektivförhandlingarna, stärka den sociala dialogen och säkerställa att mekanismen för sociala grundvillkor tillämpas.

1.8 Det är grundläggande att underlätta tillgången till mark och krediter för unga företagare på landsbygden samt att stödja de korta leveranskedjorna för att stimulera en hållbar ekonomi och främja hållbar utveckling i landsbygdssamhällen. Vi anser att det är viktigt att ge unga människor tillgång till jordbruksmark som för närvarande är obrukad och att skapa en markbank för de unga jordbrukare som vill bruka den. Genom arrendering kommer ungdomar att kunna producera effektivt på mark som för närvarande är övergiven.

1.9 Yrkesinriktad och allmän utbildning på alla nivåer spelar en avgörande roll för att främja landsbygdsutvecklingen. I detta hänseende bör det antas en transformativ strategi som tar hänsyn till lokala förhållanden och samhällets behov. Det organiserade civila samhället kan spela en viktig roll och bör inbegripas i planeringen och genomförandet av dessa vägar. Dessutom anser vi att det är viktigt att utbildning ger unga människor kunskap om den jordbruksbaserade livsmedelssektorn för att föra dem närmare landsbygden, förklara grundläggande koncept på livsmedelsområdet och lyfta fram den viktiga roll som producenterna spelar i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan. I detta syfte anser vi att det är mycket viktigt att ett ämne som tar upp jordbruksbaserade livsmedel införs i skolornas läroplaner.

1.10 EESK betonar att man måste fokusera på de färdigheter som krävs för att hantera den gröna omställningen och genomföra åtgärder för hållbar utveckling, både under och efter Europaåret för kompetens.

1.11 Vi framhåller den roll som universitet på Europas landsbygd och decentraliserade offentliga tjänster spelar när det gäller att tillhandahålla allmän och yrkesinriktad utbildning samt vägledning och rådgivning som är anpassad till landsbygdssamhällenas särskilda behov. Att involvera det civila samhällets organisationer och förbättra och utveckla den icke-formella utbildningen skulle också kunna vara till nytta i detta avseende.

2. **Ungdomar som en viktig tillgång för landsbygden**

2.1 Europa behöver alla ungdomars vision, engagemang och deltagande för att bygga en bättre framtid som är hållbar, inkluderande och digital, oavsett om ungdomarna bor i landsbygds- eller stadsområden ([4]). De aktuella kriserna – såsom klimatförändringarna, förlusten av biologisk mångfald, den senaste tidens pandemi och kriget i Ukraina – har blottlagt sårbarheten i vårt nuvarande system och det akuta behovet av ett paradigmskifte i riktning mot den hållbara ekonomi vi behöver ([5]). I detta sammanhang måste principen om att ingen region och ingen individ ska lämnas utanför äntligen bli verklighet.

2.2 Den långsiktiga visionen för EU:s landsbygdsområden ([6]) syftar till att skapa starkare, sammanlänkade, resilienta och välmående landsbygdsområden senast 2040. Trots att nästan en tredjedel av EU:s befolkning (137 miljoner människor) bodde på landsbygden 2021 ([7]) finns det dock fortfarande stora skillnader mellan landsbygds- och stadsområden. Det är därför mycket viktigt att säkerställa likabehandling och ett fullständigt deltagande av ungdomar i både landsbygds- och stadsmiljöer, samt att stärka kopplingarna mellan landsbygds- och stadsområden ([8]) i alla medlemsstater. Landsbygden spelar en mycket viktig roll för den ekonomiska och sociala sammanhållningen, bl.a. för hållbar livsmedelsproduktion, men brottas också med utmaningen att människor, särskilt ungdomar, flyttar därifrån ([9]).

2.3 EU:s ungdomsstrategi 2019–2027 ([10]) fungerar som en ram för det europeiska samarbetet kring ungdomspolitik. Den syftar till att främja ungdomars deltagande i det demokratiska livet och säkerställa att de är aktivt engagerade i samhället. Strategin är inriktad på tre grundläggande områden (att engagera, sammanföra och stärka ungdomar) och omfattar elva specifika europeiska ungdomsmål.

2.4 Ungdomsmål nr 6, ”Verka för ungdomar på landsbygden”, syftar till att uppnå flera mål:

([4]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Mot en helhetsstrategi för hållbar landsbygds- och stadsutveckling (EUT C 105, 4.3.2022, s. 49).
([5]) Yttrande av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Den hållbara ekonomi vi behöver (EUT C 106, 31.3.2020, s. 1).
([6]) COM(2021) 345.
([7]) Urban-rural Europe – introduktion, Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Urban-rural_Europe_-_introduction#Area_and_population).
([8]) https://www.iied.org/rural-urban-linkages.
([9]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om En långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden (EUT C 290, 29.7.2022, s. 137).
([10]) https://youth.europa.eu/strategy_sv.

— Säkerställa tillgången till lämplig infrastruktur, inbegripet offentliga tjänster, datakonnektivitet och bostadsmöjligheter för ungdomar på landsbygden.

— Skapa hållbara arbetstillfällen av hög kvalitet som är tillgängliga för ungdomar på landsbygden.

— Främja decentralisering av verksamhet som involverar ungdomar och ge dem möjlighet att bidra till lokalsamhällena.

— Aktivt involvera ungdomar från landsbygden i beslutsprocesser.

— Säkerställa lika tillgång till allmän utbildning, mentorskap och yrkesutbildning av hög kvalitet för ungdomar på landsbygden.

— Skapa en positiv bild av landsbygden och bevara och främja landsbygdstraditioner.

2.5 Ungdomar på landsbygden är värdefulla bidragsgivare som bidrar med idéer, inspiration och energi för att göra landsbygdsområdena starkare, mer sammanlänkade, resilienta och välmående. Deras kreativitet och entusiasm gör att de kan delta aktivt i landsbygdssamhällena och driva på ny ekonomisk verksamhet som ger upphov till nya arbetstillfällen på lokal nivå.

2.6 Med tanke på ungdomars centrala roll i landsbygdsutvecklingen är det viktigt att ha heltäckande verktyg för att samla in detaljerade data om den del av befolkningen på landsbygden som utgörs av ungdomar, deras samhällsengagemang och deras behov. Investeringar i forskning och analyser av disaggregerade data (med beaktande av faktorer som kön, utbildningskvalifikationer, nationalitet, eventuella sårbarheter osv.) är avgörande för genomförandet av riktade investeringar, strategier och tjänster som tillgodoser de särskilda behoven i de undersökta områdena. I detta avseende välkomnar EESK att kommissionen har inrättat observationsorganet för landsbygden ([11]) och uppmuntrar ett fokus på insamling av data med inriktning på ungdomar.

2.7 Att uppmuntra utbyte av god praxis är avgörande för att utarbeta ändamålsenliga politiska åtgärder som stärker landsbygdsområdenas potential och gör dem mer attraktiva för ungdomar. Genom utbyte av erfarenheter och användning av EU-medel kan man bidra till att uppnå dessa mål och säkerställa att landsbygdsområdena blir blomstrande miljöer för ungdomar. Det är viktigt att erkänna och främja den jordbruksbaserade livsmedelssektorn som en drivkraft för attraktiva möjligheter för ungdomar på landsbygden.

2.8 Det är viktigt att man inom alla kommissionens avdelningar antar holistiska strategier som inbegriper landsbygdssäkring ([12]) och EU:s ungdomstest ([13]). Dessa strategier kommer att säkerställa ett långvarigt och verkningsfullt genomförande av EU:s politik, minska ojämlikheten och ta hänsyn till nuvarande och framtida generationers behov i både landsbygds- och stadsområden. I detta sammanhang måste en stark koppling mellan landsbygds- och stadsområden säkerställas.

3. **Hur man kan göra landsbygdsområdena attraktiva för ungdomar**

3.1 I rådets slutsatser om Förbättrade möjligheter för ungdomar på landsbygden och i avlägsna områden ([14]) av den 26 maj 2020 konstateras att EU:s befolkning åldras, särskilt på landsbygden och i avlägsna områden samt på öar, och att det finns ett behov av att säkerställa bättre tillgång och tillgänglighet till offentliga och kommersiella tjänster, arbetstillfällen och utbildning av hög kvalitet, digital och fysisk infrastruktur, kollektivtrafik och fritidsaktiviteter.

3.2 I dessa slutsatser uppmanas medlemsstaterna att främja strategier för att minska ojämlikheten mellan landsbygdsområden/avlägsna områden och stadsområden samt att utveckla sektorsövergripande åtgärder där man beaktar de åsikter och perspektiv som ungdomar i dessa områden har. Detta inbegriper att främja entreprenörskap och olika sysselsättningsmöjligheter inom jordbruket och annan ekonomisk verksamhet samt i den sociala ekonomin och i kooperativ. Medlemsstaterna uppmanas också att engagera ungdomar i lokalsamhället genom olika verktyg för aktivt medborgarskap och tjänster inriktade på ungdomar, samt att främja synergier mellan EU-program och EU-initiativ såsom LEADER/LLU, Erasmus+, Europeiska solidaritetskåren, Europeiska socialfonden och ungdomsgarantin.

3.3 Trots framsteg i vissa medlemsstater har landsbygdsområdena fortfarande svårt att locka ungdomar, främst på grund av bristen på lämpliga tjänster, bostäder till rimliga priser och arbetstillfällen av hög kvalitet samt på grund av hindren för personlig och yrkesmässig utveckling. Stadsområden och peri-urbana områden föredras ofta framför landsbygdsområden.

([11]) https://observatory.rural-vision.europa.eu/?lng=sv&ctx=RUROBS.
([12]) https://rural-vision.europa.eu/action-plan/cross-cutting/rural-proofing_sv.
([13]) https://www.youthforum.org/topics/eu-youth-test.
([14]) EUT C 193, 9.6.2020, s. 3.

3.4 Om man genomför de förslag som skisseras i slutsatserna skulle landsbygdsområdena och de avlägsna områdena bli mer attraktiva för ungdomar, eftersom en ändamålsenlig tillämpning av förslagen säkerligen skulle leda till ökade möjligheter för ungdomar på landsbygden.

3.5 Mer specifikt måste följande göras:

— Främja sektorsövergripande strategier för att utveckla ungdomspolitik och strategier för att minska ojämlikheten mellan landsbygdsområden/avlägsna områden och stadsområden.

— Stärka unga människor i landsbygdssamhällen genom deltagandebaserade modeller, med deltagande av ungdomsorganisationer och det organiserade civila samhället, och med genomförande av EU:s ungdomstest.

— Säkerställa att medlemsstaterna och EU:s program stöder, finansierar och prioriterar ungdomstjänster och ungdomsklubbar, särskilt sådana som tillhandahålls av frivilligorganisationer i avlägsna områden.

— Tillhandahålla lämpliga samlingsplatser (inklusive idrotts- och rekreationsanläggningar) för ungdomar och ungdomsorganisationer, med särskilt fokus på utsatta personer eller personer med funktionsnedsättning.

— Förbättra resealternativen mellan landsbygds- och stadsområden genom att investera i infrastruktur och hållbar mobilitet, inbegripet lokala kollektivtrafiktjänster, som bör främjas och stimuleras.

— Investera i it-infrastruktur och höghastighetsbredband för att säkerställa konnektivitet och tillgång till digitala resurser.

— Stödja ungdomar som har för avsikt att återvända till landsbygden genom riktade åtgärder för att hyra eller köpa hus, och uppmuntra renovering av övergivna hus och övergiven mark genom skattelättnader.

— Tillhandahålla ekonomiskt stöd för tillgång till mark med inriktning på ungdomar.

— Säkerställa lämpliga strukturer för social dialog för att stärka förhållandet mellan arbetsmarknadens parter och säkerställa anständiga arbetsvillkor för alla.

3.6 En av de stora utmaningarna inom jordbrukssektorn är jordbrukarnas åldersdemografi. Det är oroväckande att endast 1 av 10 jordbrukare är under 40 år. Situationen är ännu mer oroande när det gäller kvinnor – bara 1 av 20 kvinnliga jordbrukare tillhör denna åldersgrupp. År 2020 var omkring 6,5 % av driftsledarna inom jordbruket i EU under 35 år. Tillgång till finansiering, mark, kapital och kunskap är särskilda problem för många ungdomar som överväger att arbeta inom jordbruket ([15]). Att ta itu med dessa centrala frågor, samt generationsklyftan och könsskillnaderna, är avgörande för jordbruksindustrins framtida hållbarhet och inkludering.

3.7 Den nya gemensamma jordbrukspolitiken erbjuder lösningar för medlemsstaterna när det gäller att stödja generationsskifte och jämställdhet, inbegripet mer stöd till unga jordbrukare. Medlemsstaterna är skyldiga att spendera minst 3 % av direktstödet på unga jordbrukare. Man har öronmärkt 8,5 miljarder euro i offentliga utgifter för att hjälpa unga jordbrukare att starta, investera i och upprätthålla sina företag och sin verksamhet under de första åren. Dessa strategier syftar till att hjälpa närmare 380 000 nya unga jordbrukare att etablera sig under perioden 2023–2027 ([16]). En noggrann övervakning av dessa åtgärder måste säkerställas. Dessutom är det viktigt att uppnå skäliga produktionspriser och ekonomisk hållbarhet för att säkerställa bärkraften hos de genererade projekten. Om landsbygden inte är välmående och fruktbar kommer ungdomar inte att lockas dit.

3.8 Nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken och observationsorganet för landsbygden bör övervaka inte bara målet om 380 000 nya jordbrukare, utan också skapandet av andra sysselsättningsmöjligheter, samtidigt som man avslöjar hinder, främjar lösningar för generationsskifte och sprider jordbruksmodeller och andra affärsmodeller, inbegripet dem som förekommer inom den sociala ekonomin och i kooperativ.

([15]) Eurostats regionala årsbok 2023.
([16]) GJP 2023–27: Unga jordbrukare, Europeiska kommissionen.

3.9 Utöver jordbrukspolitiken och jordbruksfonderna är det viktigt att anta en kraftfull sektorsövergripande strategi som tar hänsyn till generationsskiftet. Denna strategi kommer att bidra till att överbrygga klyftorna mellan landsbygd och städer. För att göra landsbygdsområden lika attraktiva som stadsområden när det gäller möjligheter och livskvalitet är det till exempel nödvändigt att investera i bostäder och samlingsplatser. Covid-19-pandemin och den efterföljande ökningen i distansarbete har fått många människor att välja att flytta till landsbygden. De digitala klyftorna och den otillräckliga infrastrukturen i dessa regioner utgör tyvärr fortfarande betydande utmaningar som påverkar telekommunikationsnäten och hindrar tillgången till tjänster.

3.10 Initiativ som främjar samhällsengagemang, bevarande av kulturarvet och dialog mellan generationerna kan bidra till landsbygdsungdomars identitet och allmänna välbefinnande. I områden där religion utövas i stor utsträckning, med kyrkor som fungerar som allmänna samlingslokaler, och organisationer i det civila samhället är vanligt förekommande, spelar dessa initiativ en avgörande roll för att forma den kulturella strukturen.

3.11 Ökenspridning, torka och översvämningar utgör också ett betydande hot mot länder i Europa ([17]). Klimatförändringar, jorderosion, ohållbar vattenförvaltning och ohållbara markanvändningsmetoder förvärrar situationen ytterligare. Studier visar att stora delar av Spanien, södra Italien, sydöstra Europa och Donaudeltat är särskilt sårbara regioner när det gäller ökenspridning. Om inga åtgärder vidtas skulle omkring 11 % av Europas areal kunna ligga i farozonen i slutet av århundradet. Denna alarmerande trend skulle kunna äventyra vegetabilie- och animalieproduktionen, och kunna leda till nedläggning av jordbruk och ökad sårbarhet. Brådskande åtgärder krävs för att mildra klimatförändringarnas effekter och införa hållbara markförvaltningsmetoder i syfte att skydda det europeiska jordbruket ([18]). Genom att koppla dessa insatser till generationsskifte kommer man att säkerställa ungdomars aktiva deltagande i hållbara jordbruksmetoder och främja en känsla av klimaträttvisa, samt säkerställa en balanserad och hållbar framtid för landsbygden.

3.12 Långsiktig resiliens på landsbygden kräver samarbete mellan generationerna som bygger på ömsesidig respekt och ömsesidigt stöd. Det bör finnas särskilda mentorsstrategier vid sidan av Erasmus+ på landsbygden och andra initiativ för att stärka egenmakten. Dessutom måste större investeringar göras i lärlingsutbildningar, inte bara inom jordbruk och skogsbruk utan även i andra hantverks-, kultur- och företagsutbildningar på landsbygden för att säkerställa högkvalitativ överföring av färdigheter och kunskaper. Det är viktigt att i skolor eller andra utbildningssammanhang inkludera särskilda handledningsprogram för ungdomar som bor i stadsområden för att de ska kunna bekanta sig med landsbygden och jordbruksverksamhet.

3.13 Jordbrukares psykiska hälsoproblem och bristen på fritid utgör ytterligare utmaningar för landsbygdsområdenas sociala och ekonomiska hållbarhet och måste hanteras på lämpligt sätt. Erfarenheter som projektet ”Farmwell” ([19]) måste främjas, stödjas och spridas på lämpligt sätt.

3.14 En övergripande kommunikationsstrategi som riktar sig till ungdomar och utarbetas av offentliga institutioner på alla nivåer och organisationer som arbetar med ungdomar är nödvändig för att främja initiativ på ett ändamålsenligt sätt och öka potentialen och möjligheterna i landsbygdsområdena.

4. **Styrning**

4.1 Att ungdomar är delaktiga är avgörande för landsbygdsutvecklingen, eftersom de verkar för hållbarhet och miljöskydd. De bör stå i centrum för en mer inkluderande flerpartsbaserad styrningsmodell och delta i beslutsfattandet i alla skeden, från utarbetandet av förslag till genomförandet, övervakningen och uppföljningen av dem ([20]), bl.a. genom inrättande av sektorsövergripande plattformar. I dessa deltagandebaserade vägar för generationsskifte bör man också erkänna de nya sätt på vilka ungdomar engagerar sig genom teknik och sociala medier.

4.2 Ungdomarnas visioner, ambitioner och krav måste genomgående diskuteras och beaktas för att säkerställa att de verkligen inkluderas i godkända och genomförda åtgärder, planer och program.

4.3 Landsbygdspakten, landsbygdsparlament ([21]) och lokalt ledd utveckling (LEADER/LLU) är viktiga ramar för att ge ungdomar egenmakt och en framträdande roll. Om dessa program och initiativ stärks får samhällena större möjligheter att på ett ändamålsenligt sätt ta itu med utmaningar på landsbygden och driva på hållbara framsteg.

([17]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Hållbar vattenförvaltning och klimatkris: cirkulära och andra lösningar för det jordbruksbaserade livsmedelssystemet i EU i en framtida ”blå giv” (EUT C 349, 29.9.2023, s. 80).

([18]) Ökenspridning och jordbruk, generaldirektoratet för parlamentarisk utredning och analys.

([19]) https://farmwell-h2020.eu/.

([20]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om En långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden (EUT C 290, 29.7.2022, s. 137) och Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén – Mot ett strukturerat ungdomsengagemang för klimat och hållbarhet i EU:s beslutsprocess (EUT C 429, 11.12.2020, s. 44).

([21]) https://europeanruralparliament.com/index.php/home/about-us.

4.4 Ungdomsrådens och ungdomsorganisationernas deltagande i landsbygdspaktsgemenskapen på nationell nivå stärker landsbygdsområdenas röst, främjar samarbete och leder till konkreta åtaganden som måste stärkas genom holistiska och territoriella strategier. Utbyte av kunskap, verktyg och bästa praxis mellan länder i och utanför EU bör uppmuntras.

4.5 Representationen av ungdomar från landsbygden i politiken måste förbättras för att säkerställa att deras röster hörs och att deras behov företräds på lämpligt sätt.

5. **Hållbara arbetstillfällen**

5.1 De jordbruks- och livsmedelsrelaterade sektorerna sysselsätter över 44 miljoner människor i EU (20 miljoner personer har reguljär anställning enbart inom jordbrukssektorn) ([22]). De har dock svårt att locka till sig yngre generationer på grund av ett begränsat antal attraktiva befattningar och på grund av att många sysselsättningsmöjligheter är säsongsbetonade.

5.2 Denna bristande förmåga att locka till sig yngre människor väcker farhågor om sektorns förmåga att anpassa sig till de komplexa agendor som är inriktade på hållbarhet, konkurrenskraft och sociala och miljömässiga förväntningar.

5.3 För att ta itu med dessa utmaningar är det mycket viktigt att erbjuda arbetstillfällen av hög kvalitet med stabila och konkurrenskraftiga kontrakt, tillfredsställande socialt skydd och stöd till entreprenörskap. Digitalisering och regler för rättvis konkurrens för små och medelstora företag kan också stimulera en hållbar ekonomi på landsbygden, särskilt för yngre människor.

5.4 Kraftfulla kollektivförhandlingar, en förstärkt strukturerad social dialog och tillämpning av mekanismen för sociala grundvillkor i landsbygdsområden och på subnationell nivå behövs för att främja rättvis konkurrens, upprätthålla arbetstagarnas rättigheter och skapa lika villkor.

5.5 En annan viktig aspekt rör kvinnors sysselsättning. Här krävs politik som syftar till en omfattande inkludering av kvinnor på arbetsmarknaden för jordbruks- och livsmedelssektorn för att ta itu med därmed sammanhängande utmaningar. Tillhandahållandet av grundläggande vård- och omsorgsinfrastruktur spelar en avgörande roll för att öka landsbygdsområdenas attraktionskraft för kvinnor och underlätta deras inträde på arbetsmarknaden.

5.6 Man bör intensifiera insatserna för att uppmuntra och stödja ungdomar som ägnar sig åt alla de ekonomiska verksamheter som är möjliga på landsbygden och i avlägsna områden, bl.a. genom utbildningsstöd och ekonomiskt stöd. Generationsöverskridande mentorskaps- och lärlingssystem och kopplingar till utbildningsmöjligheter såsom Erasmus+ kan vara till nytta.

5.7 Korta leveranskedjor bidrar till en mer hållbar, resilient och diversifierad jordbruks- och livsmedelsverksamhet, skapar arbetstillfällen och gör att människor stannar kvar på landsbygden. Dessutom leder unga jordbrukare och företagare på landsbygden ofta initiativ som förnyar traditionell markrelaterad verksamhet. Offentliga investeringar och offentligt stöd bör tillhandahållas för att främja och förbättra lokala produkter. Ungdomar som är engagerade på dessa områden bör stödjas och uppmuntras.

5.8 Begränsad tillgång till mark och svårigheter att få tillgång till krediter, särskilt för ungdomar, innebär utmaningar för jordbruksföretag och andra företag. Bland jordbruksproducenterna är det små jordbruk, unga jordbrukare, nya aktörer och innovativa investeringar som har störst svårigheter att få tillgång till finansiering ([23]). Genom att underlätta tillgången till mark och krediter för företagare på landsbygden, särskilt unga ägare, kan man stimulera en hållbar ekonomi och främja hållbar utveckling i landsbygdssamhällen.

5.9 De måste bli ett slut på fördröjningarna på 6–8 månader för utbetalningar inom den gemensamma jordbrukspolitiken eftersom de hindrar den finansiella stabiliteten och planeringen inom jordbrukssektorn, särskilt för ungdomar. Rationalisering och förenkling av administrativa förfaranden på alla nivåer, från EU-nivå till regional och nationell nivå, kan bidra till detta och faktiskt bli ett incitament, särskilt för ungdomar. Det kan också göra styrningen effektivare och ändamålsenligare.

5.10 Sysselsättningsmöjligheter i landsbygdsområden utanför jordbrukssektorn – t.ex. turism, kultur och idrott – bidrar till dessa områdens hållbara utveckling och livskraft och kan locka unga människor, och måste därför få tillräckligt stöd.

6. **Yrkesinriktad och allmän utbildning**

6.1 Yrkesinriktad och allmän utbildning på alla nivåer spelar en avgörande roll för att främja landsbygdsutvecklingen genom att tillhandahålla nödvändig kompetens och kunskap.

([22]) Jordbruk – EU-initiativ (https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/agriculture_sv).
([23]) "Financial needs in the agriculture and agri-food sectors in the European Union", fi-compass, 2020.

6.2 Inom utbildningssystemen bör man välkomna transformativ utbildning, som gör det möjligt för ungdomar att driva på systemförändringar ([24]). Enligt en färsk IPCC-rapport är transformativt lärande avgörande eftersom det bidrar till att skapa både gemensam medvetenhet och kollektiva åtgärder ([25]). Transformativ utbildning innebär enligt Unescos definition att individer blir aktivt involverade genom praktiska erfarenheter, observation och ett övergripande perspektiv. Den främjar en holistisk utveckling och ger människor möjlighet att engagera sig på ett meningsfullt sätt i sina samhällen.

6.3 Europaåret för kompetens 2023 bör inriktas på de färdigheter som krävs för att hantera den gröna och den digitala omställningen och genomföra åtgärder för hållbar utveckling. De utmaningar som ungdomar står inför i en snabbt föränderlig värld bör uppmärksammas.

6.4 Yrkesinriktad och allmän utbildning bör införas genom en övergripande strategi där hänsyn tas till lokala förhållanden och samhällsbehov. Det organiserade civila samhället, som företräder och stöder människors ofta föränderliga krav, bör involveras i planeringen och genomförandet av dessa vägar.

6.5 Investeringar måste göras i kompetens och kvalifikationer, särskilt med tanke på avbrotten i yrkesbanorna inom sektorn och mot bakgrund av de nya arbetstillfällen som skapas genom den gröna omställningen och den cirkulära ekonomin, som kräver särskilda färdigheter. Lämpligt stöd bör ges till unga som varken arbetar eller studerar, personer med funktionsnedsättning, utsatta individer och marginaliserade befolkningsgrupper på landsbygden.

6.6 Erasmus+-programmet och LEADER/LLU bör ge särskilda möjligheter att utveckla ledarskapsfärdigheter och öka förståelsen mellan ungdomar på landsbygden och i städerna. Detta kan underlätta deras deltagande i en mer inkluderande flerpartsbaserad styrningsmodell.

6.7 Allmän utbildning, yrkesutbildning och forskning spelar en avgörande roll när det gäller att ompröva jordbruks- och betesverksamhet på öar och i inlands- och bergsområden, underlätta generationsskiftet i familjejordbruk och säkerställa en hållbar och territoriellt rättvis utveckling i EU. Att förbättra kvaliteten på humankapitalet är avgörande för att uppfylla konsumenternas förväntningar på produktionskvalitet och hållbarhet.

6.8 En ny generation driftsledare inom jordbruket kan förväntas ha den kompetens som krävs för att producera effektivare, samtidigt som miljön skyddas, bidra till insatser i samband med klimatförändringarna, uppfylla samhällets krav på hälsosamma och balanserade kostvanor och djurskydd samt hålla jämna steg med den allt snabbare vetenskapliga och tekniska utvecklingen. Med en mer kvalificerad arbetskraft kan jordbrukssektorn öka sin produktivitet och sin kapacitet att generera inkomster ([26]).

6.9 Universitet på Europas landsbygd och decentraliserade offentliga tjänster är viktiga för att tillhandahålla allmän och yrkesinriktad utbildning samt vägledning och rådgivning som är anpassad till landsbygdssamhällenas särskilda behov. Dessa institutioner bidrar till landsbygdsutvecklingen genom att erbjuda relevanta program och tjänster som stöder lokala behov. Att involvera det civila samhällets organisationer och förbättra och utveckla den icke-formella utbildningen skulle också kunna vara till nytta i detta avseende.

7. **Bästa praxis för att ta itu med utmaningar för ungdomar på landsbygden**

7.1 I detta avsnitt belyses ett urval av bästa praxis som exemplifierar enskilda personers, organisationers och samhällens engagemang för att skapa positiva förändringar på landsbygden, och som är i linje med rekommendationerna i ”Slutsatser och rekommendationer”, och illustreras den omvälvande inverkan de kan ha på ungdomar på landsbygden. Initiativen utgör tillsammans en färdplan för att bygga en bättre framtid för alla, där landsbygden spelar en avgörande roll för den ekonomiska och sociala sammanhållningen, och där ungdomar garanteras likabehandling och fullt deltagande i både landsbygds- och stadsmiljöer.

7.2 När det gäller främjande av datainsamling och ungdomscentrerad forskning i syfte att vägleda riktade investeringar och strategier kartlägger den tematiska gruppen för ungdomssysselsättning på landsbygden inom EU:s nätverk för den gemensamma jordbrukspolitiken ([27]) de utmaningar som ungdomar står inför i hela EU och främjar utbyte av idéer och initiativ, vilket underlättar data- och kunskapsutbyte. Landsbygdspaktsgemenskapen kan också bidra till insatser för datainsamling och samhällsengagemang.

([24]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Att ge ungdomar egenmakt för att uppnå hållbar utveckling genom utbildning (EUT C 100, 16.3.2023, s. 38).
([25]) ”Climate Change 2022: Mitigation of climate change”, s. 2871.
([26]) Eurostats regionala årsbok 2023.
([27]) https://eu-cap-network.ec.europa.eu/thematic-group-rural-youth-employment-voice-rural-youth_en.

7.3 När det gäller behovet av att göra landsbygdsområden attraktiva för ungdomar är landsbygdspaktsgemenskapen, det europeiska utbildningsområdet ([28]), det innovativa sociala uppstartsföretaget ”Ca’ Colonna” ([29]) och EU-program såsom Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren situationen vuxna och spelar en avgörande roll för att ge ungdomar egenmakt, stärka deras engagemang i landsbygdsutvecklingen och göra sådana tjänster tillgängliga för dem. Genom dessa initiativ säkerställs tjänster av god kvalitet, sysselsättning, utbildning och tillgänglig infrastruktur.

7.4 När det gäller främjande av generationsskifte och flerpartsstyrning bidrar COCOREADO-projektet ([30]), FN:s Youth2030 ([31]) och RURBEST22-projektet ([32]) till att ge ungdomar egenmakt, uppmuntrar till samarbete och ger ett erkännande till de föränderliga sätt på vilka ungdomar engagerar sig genom teknik och sociala medier, i linje med EESK:s uppmaning om deltagandebaserade vägar. Landsbygdspaktsgemenskapen främjar också flerpartsstyrning och ungdomars och politiska beslutsfattares deltagande.

7.5 När det gäller vikten av en hållbar ekonomi och arbetstillfällen av hög kvalitet erbjuder Europeiska skolutbildningsplattformen ([33]) och de nya programmen inom Erasmus och Europeiska solidaritetskåren allmän och yrkesinriktad utbildning av hög kvalitet och stabila anställningsavtal. I dessa program främjas också arbetstagares rättigheter och lika villkor, vilket återspeglar vårt åtagande att främja arbetstillfällen av hög kvalitet. Även här spelar landsbygdspaktsgemenskapen en roll när det gäller att verka för sysselsättningsmöjligheter på landsbygden.

7.6 I fråga om rekommendationen att underlätta tillgången till mark och krediter öppnar initiativet ”Domaine Public Maritime” ([34]) i Frankrike dörren för unga företagare på landsbygden och förenklar tillgången till mark. Därigenom stöder det EESK:s vision om enklare tillgång till mark och krediter för företagare på landsbygden och hållbar ekonomisk tillväxt.

7.7 Rekommendationen om övergripande allmän och yrkesinriktad utbildning kompletteras av Europeiska skolutbildningsplattformen, COCOREADO-projektet och ekoskolorna ([35]). Dessa metoder stöder utbildning på alla nivåer, skräddarsydd för lokala behov, och återspeglar betydelsen av övergripande utbildning och samhällsengagemang. Ungdomsåtgärden för en bättre livsmedelsframtid inom World Food Forum ([36]) omfattar också utbildning på olika nivåer om hållbara livsmedelssystem.

7.8 Uppmaningen att fokusera på kompetens för den gröna omställningen är i linje med ungdomsåtgärden för en bättre livsmedelsframtid inom World Food Forum, som spelar en avgörande roll när det gäller att ta itu med den kompetens som krävs för den gröna omställningen och åtgärder för hållbar utveckling, särskilt när det gäller livsmedelssystem och jordbruk.

7.9 Slutligen, när det gäller erkännandet av landsbygdsuniversitetens roll, decentralisering och icke-formell utbildning, visar Europeiska skolutbildningsplattformen och COCOREADO-projektet hur avgörande det är med utbildning, vägledning och rådgivning som är skräddarsydd för landsbygdssamhällen. Deras betoning på det civila samhällets deltagande ligger helt i linje med den roll som det civila samhället spelar i landsbygdsutvecklingen.

Bryssel den 14 december 2023.

Oliver RÖPKE

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande

([28]) https://education.ec.europa.eu/sv.
([29]) https://www.cacolonna.it/?lang=en.
([30]) https://cocoreado.eu/cocoreado/.
([31]) https://www.unyouth2030.com/.
([32]) http://elard.eu/actions/rural-youth-in-action-from-local-to-european-level/.
([33]) https://school-education.ec.europa.eu/en.
([34]) https://strugglesforlandforum.net/en/un-exemple-de-gestion-des-communs-lespace-public-maritime/.
([35]) https://www.ecoschools.global/.
([36]) https://www.world-food-forum.org/youth-action/en.